

EMD-bulletin

– nytt fra menneskerettsdomstolen i Strasbourg

Nr. 2 År 2017 Dato 20. mars Utgiver Norsk senter for menneskerettigheter

I februar ble det avsagt én kategori 1-avgjørelse mot Italia. Det ble ikke avsagt noen avgjørelser mot Norge i februar.

Månedens utvalgte: De Tommaso v. Italy

Date: 23/02/2017 **Application no.:** 43395/09

Articles: 5; 5-1; 6; 6-1; 13; 13+P4-2-1; 35; 37; 37-1-c; 41; P4-2; P4-2-1; P4-2-3

Conclusion: Remainder inadmissible; Violation of Article 2 of Protocol No. 4 - Freedom of movement-{general} (Article 2 para. 1 of Protocol No. 4 - Freedom of movement); Violation of Article 6 - Right to a fair trial (Article 6 - Civil proceedings; Article 6-1 - Civil rights and obligations - Fair hearing); No violation of Article 6 - Right to a fair trial (Article 6 - Civil proceedings - Article 6-1 - Civil rights and obligations - Fair hearing); No violation of Article 13+P4-2-1 - Right to an effective remedy (Article 13 - Effective remedy) (Article 2 para. 1 of Protocol No. 4 - Freedom of movement - Article 2 of Protocol No. 4 - Freedom of movement-{general}); Pecuniary damage - claim dismissed (Article 41 - Pecuniary damage - Just satisfaction); Non-pecuniary damage - award (Article 41 - Non-pecuniary damage - Just satisfaction)

Saken omhandler:

Saken omhandler hvorvidt forebyggende tiltak som særlig oppfølging fra politiet og husarrest innebar en krenkelse av individets rett til frihet og sikkerhet og bevegelsesfrihet, og dermed et brudd på artikkel 5 og fjerde protokoll artikkel 2. Videre var det et spørsmål om rettergangen i den forbindelse brøt med rettssikkerhetsgarantiene i artikkel 6(1) og artikkel 13.

Fakta:

Klageren er Angelo de Tommaso, en italiensk statsborger født i 1963 og bosatt i Casamassima. Italienske domstoler påla klageren særlig oppfølging fra politiet og husarrest i to år, på bakgrunn av narkotikahandel, unndragelsesforsøk og ulovlig oppbevaring av våpen. Dette, sammenholdt med en advarsel fra politiet som ikke ble etterfulgt, tilsa at han omgikk med kriminelle og var å anse som en farlig mann. De særlige tiltakene innebar blant annet pålegg om ukentlig rapportering til politiet, å bli boende i Casamassima og ikke endre bosted, å leve et ærlig og lovlydig liv, å ikke forlate hjemmet mellom kl. 22.00 og 06.00, å ikke bære våpen og å ikke benytte mobiltelefoner eller annet telekommunikasjonsutstyr.



Norsk senter for menneskerettigheter

Redaktør Kjetil Mujezinović Larsen

Kompilasjon og redaksjonsassistent Eva Linn Oksavik og Vilde Hauan

Kontakt & abonnement c.b.astrup@nchr.uio.no

Klageren brakte saken inn for Domstolen den 28. juli 2009. Kammeret avsto jurisdiksjon til fordel for storkammeret den 25. november 2014.

Anførsler:

Klageren anførte at særlig oppfølging fra politiet og husarrest er frihetsberøvende tiltak som faller inn under artikkel 5. Han hevdet at artikkel 5 og fjerde protokoll artikkel 2 var krenket ettersom det forebyggende tiltaket som ble pålagt ham var vilkårlig og gikk utover det som var å anse som nødvendig. Han viste til at det i dommen ble tatt hensyn til faktiske forhold som ikke fremgikk av loven, og at resultatet derfor ikke var forutberegnelig for borgerne. Han vektla også tiltakets vaghet, og at tiltakene var pålagt ham på feil faktisk grunnlag. Videre anførte han at forebyggende tiltak som knytter seg til individets personlige frihet faller innenfor virkeområdet til artikkel 6(1). Han hevdet for det første at artikkel 6(1) var krenket på grunn av manglende offentlig rettergang. For det andre hevdet han at behandlingen var uforsvarlig, fordi retten hadde lagt uriktige faktiske forhold til grunn i bevisbedømmelsen. Til slutt anførte klageren at retten til et effektivt rettsmiddel i artikkel 13 var krenket fordi saken ikke kunne overprøves i det nasjonale rettsystemet.

Staten imøtegikk klagerens anførsler.

Domstolens vurderinger:

Domstolen behandlet først spørsmålet om hvorvidt artikkel 5 kunne anvendes i den foreliggende saken. Domstolen påpekte at artikkel 5 gjelder individets fysiske frihet, og at rene restriksjoner på individets bevegelsesfrihet reguleres av fjerde protokoll artikkel 2. Hvorvidt noen er berøvet sin frihet beror på en konkret, skjønnsmessig helhetsvurdering med hensyn til tiltakets karakter, varighet, virkning og gjennomføringen av tiltaket. Forskjellen på frihetsberøvelse og restriksjoner vedrørende den personlige frihet er et spørsmål om grad og intensitet, og ikke om tiltakets natur eller art. Retten konkluderte med at tiltaket som innebar at klageren ikke kunne forlate hjemmet mellom kl. 22.00 og 06.00, bortsett fra i nødstilfeller, ikke innebar frihetsberøvelse etter artikkel 5. Spørsmålet måtte derfor vurderes etter fjerde protokoll artikkel 2.

Domstolen påpekte at fjerde protokoll artikkel 2 sikrer individets frihet til å bevege seg innenfor et gitt område, og retten til å forlate området. Restriksjoner på individets bevegelsesfrihet må være lovlig, forfølge et legitimt formål og må oppnå en rimelig balanse mellom offentlige og interesser og individets rettigheter. Et tiltak er lovlig dersom det bygger på en forutberegnelig rettsregel. Domstolen fant at husarresten utgjorde en restriksjon etter fjerde protokoll artikkel 2. Videre fant retten at tiltaket var hjemlet i en rettsregel

§ Protocol no. 4 Article 2 – Freedom of movement

1. Everyone lawfully within the territory of a State shall, within that territory, have the right to liberty of movement and freedom to choose his residence.

2. Everyone shall be free to leave any country, including his own.

3. No restrictions shall be placed on the exercise of these rights other than such as are in accordance with law and are necessary in a democratic society in the interests of national security or public safety, for the maintenance of ordre public, for the prevention of crime, for the protection of health or morals, or for the protection of the rights and freedoms of others.

4. The rights set forth in paragraph 1 may also be subject, in particular areas, to restrictions imposed in accordance with law and justified by the public interest in a democratic society.

som gav domstolen en vid og ubegrenset skjønnsmargin som ikke sikret forutberegnelighet for borgeren. Tiltaket var derfor i strid med fjerde protokoll artikkel 2.

Deretter gjorde Domstolen en vurdering av om artikkel 6(1) var anvendelig. Det ble understreket at for at bestemmelsen skal anvendes i sivilrettslige spørsmål, kreves tvist om rettigheter anerkjent i nasjonal lovgivning, og rettergangen må være direkte bestemmende for beskyttelsen av den aktuelle rettigheten i den konkrete saken. Domstolen konkluderte med at restriksjoner på individets rett til å gå ut om natta, forlate området der han bor, delta på offentlige møter og bruk av mobiltelefon og telekommunikasjonsutstyr faller innenfor rekkevidden av artikkel 6(1). Vedrørende mangelen på offentlig rettergang, konkluderte Domstolen med at dette utgjorde en krenkelse av artikkel 6(1). Artikkel 6(1) var imidlertid ikke krenket hva gjelder bevisbedømmelsen, da bestemmelsen ikke nedlegger regler for bedømmelsen av bevis. Den konkrete bedømmelsen hadde dessuten vært i overenstemmelse med kravene til en rettferdig rettergang.



Har du kommentarer eller spørsmål? Send mail til: c.b.astrup@nchr.uio.no

Til sist fant Domstolen at klagerens rett til et effektivt rettsmiddel var respektert, all den tid adgangen til å anke saken inn for den nasjonale ankesdomstolen var i behold. På denne bakgrunn konkluderte domstolen med at det ikke forelå noen krenkelse av artikkel 13.

Norsk sammendrag på Lovdata.no

*

*

*

Nyttige lenker



- Hudoc: EMDs database over egne avgjørelser
- Lovdata: EMD-sammendrag på norsk
- Informasjon om klage til EMD
- EMD-bulletins internettsider
- [Oversikt over EMD-dommer mot Norge](#)
- Norsk senter for menneskerettigheters bibliotek